

Kliimaministeerium
info@kliimaministeerium.ee

Teie 20.03.2025 nr 1-4/25/1350;
KLIM/25-0296/-1K
Meie 21.04.2025 nr 1.1-11/1453-2

**Jäätmete liigiti kogumise
infrastruktuuri toetamiseks toetuse
andmise tingimused ja kord
perioodil 2021-2027**

Austatud härra minister

Rahandusministeerium ei kooskõlasta taristuministri määruse „Jäätmete liigiti kogumise infrastruktuuri toetamiseks toetuse andmise tingimused ja kord perioodil 2021–2027“ eelnõu.

Eelnõu on otseselt seotud riikliku energia- ja kliimakavaga, mille lõplikku ajakohastatud versiooni ei ole Eesti endiselt Euroopa Komisjonile esitanud ning seetõttu saatis Euroopa Komisjon Eestile rikkumismenetluses põhjendatud arvamuse. Euroopa Komisjonil on õigus maksed Eestile peatada, kuna põhjendatud arvamuse etappi jõudnud rikkumismenetlus võib seada ohtu ühtekuuluvuspoliitika fondidest planeeritavate ja tehtavate kulude seaduslikkuse ja korrektsuse. Rahandusministeerium ei kooskõlasta eelnõu, kuna ei ole tagatud eelnõuga seotud kulude seaduslikkus ja korrektsus, mis toob kaasa arvestatava eelarveriski ning maksete peatamise riski. Täpsem rikkumismenetluse ning õiguslike aluste info on esitatud allpool.

13. märtsil 2025. a esitas Euroopa Komisjon Eestile Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 258 alusel põhjendatud arvamuse seoses sellega, et Eesti ei ole esitanud 30. juuniks 2024 lõplikku ajakohastatud riiklikku energia- ja kliimakava vastavalt energialiidu ja kliimameetmete juhtimist käsitleva määruse (EL) 2018/1999 artikli 14 lõikele 2.

„Ühtekuuluvuspoliitika fondide rakenduskavas 2021–2027“ (edaspidi *rakenduskava*) poliitikaeesmärgi nr 2 „Rohelisem Eesti“ erieesmärgi „(vi) ring- ja ressursitõhusale majandusele ülemineku edendamine“ investeringute põhjenduses on ühe alusdokumendina välja toodud „Eesti riiklik energia ja kliimakava aastani 2030“. Sellega on rakenduskavas loodud otsene seos käesoleva määruse alusel toetatavate tegevuste ja nimetatud strateegilise dokumendi vahel.

Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/1060 (edaspidi *ÜSM*) artikkel 73 lõige 2 punkt i sätestab, et korraldusasutus tagab toetatavate tegevuste valimisel, et valitud tegevusi ei mõjuta otseselt ELi toimimise lepingu artikli 258 kohane komisjoni põhjendatud arvamus rikkumise kohta, mis seab ohtu kulude seaduslikkuse ja korrektsuse või tegevuste

tulemuslikkuse. Nimetatud nõuet ei ole korraldusasutusel võimalik täita, mis seab omakorda ohtu kulude seaduslikkuse ja korrektsuse.

Lisaks sätestab ÜSM artikkel 97 lõige 1, et Euroopa Komisjon võib peatada maksed, välja arvatud eelmaksed, täielikult või osaliselt pärast seda, kui on andnud liikmesriigile võimaluse oma märkuste esitamiseks, juhul kui on täidetud üks järgmistest tingimustest: d) komisjon on esitanud ELi toimimise lepingu artikli 258 kohaselt põhjendatud arvamuse seoses rikkumismenetlusega küsimuse kohta, mis ohustab kulude seaduslikkust ja korrektsust.

Palume kliimaministeeriumil esitada põhjalik analüüs vastavalt korraldusasutuse antud lähteülesandele ning palume infot, millises ajaraamis liigutakse edasi riikliku energia- ja kliimakava ajakohastamisega. Eelnimetatud põhjalik analüüs on sh oluline ka vajadusel Euroopa Komisjoniga konsultatsiooni algatamiseks, et saada nende seisukoht.

Lisaks seire ning riigiabi küsimused:

1. Eelnõu § 21 lõike 5 kohaselt raporteeritakse tulemusnäitajat „Liigiti kogutud jäätmed“ järelaruandega tegelikele mõõdetud andmetele tuginedes, mis on kooskõlas nii näitajate metoodika kui vastavale tulemusnäitajale seatud Euroopa Komisjoni ühise metoodikaga. Sama on kirjas eelnõu seletuskirja lk 7 tabelis 2. Eelnõu seletuskirja lk 25 aruandluse punktis on aga selgitatud, et tegelikele mõõdetud andmetele tuginedes raporteeritakse näitajat vaid § 5 lõike 1 punkti 4 ja 5 tegevuste korral ning ülejäänud juhtudel raporteeritakse näitajat jäätmemudelile tuginedes. Seega võib järeldada, et osade tegevuste puhul on kavas kasutada tulemusnäitaja „Liigiti kogutud jäätmed“ raporteerimisel arvutuslikku tulemust jäätmemudeli alusel. Palume viia eelnõu ja seletuskiri omavahel kooskõlla.
2. Palume eelnõu § 9 lõike 4 esimene lause ümber sõnastada, asendades viite regionaalabile viitega riigiabile ja jättes ära lause lõpus tekstiosas alates sõnadest „võttes arvesse...“. Uueks sõnastuseks: „Kui abi ei anta riigiabina üldise grupierandi määruse alusel, sõltub toetuse osakaal kohaliku omavalitsuse üksusest ja moodustab vastavalt määruse lisale 60-80 protsenti projekti abikõlblikest kuludest.“
3. Vastavalt eelnõu § 9 lõigetele 6-8 antakse regionaalabi ainult väike- ja keskmise suurusega ettevõtjatele (edaspidi *VKE*), sest toodud on vaid *VKE*-dele antava regionaalabi osakaalud abikõlblikest kuludest. *VKE*-dele võib regionaalabi anda mistahes vormis alginvesteeringuks, s.o alginvesteeringuks nagu sellele on viidatud eelnõu § 2 punktis 10 (vt üldise grupierandi määruse artikkel 14 lg 3). Seega ei ole vajalik § 2 punktis 11 defineerida ega § 7 lõike 2 punktis 5 viidata uut majandustegevust soodustavale alginvesteeringule, kuna sellist alginvesteeringut tohib toetada vaid suurettevõtja puhul.
4. Palume eelnõu § 11 lõikesse 2 lisada taotleja kohustus kinnitada, et regionaalabi puhul ei toimu ümberpaigutamist (vt üldise grupierandi määruse artikkel 14 lg 16), kui sellist nõuet ei ole rakendusüksuse kodulehel olevas juhendis. Juhendile viidatakse eelnõu § 11 lõike 2 punktis 27.
5. Eelnõu seletuskirja sissejuhatuses ja lk 8 on viidatud on riigiabi analüüsile (eelnõu § 5 lõike 1 punktide 1–4 ja 6 tegevuste kohta), kuid analüüsi lisatud ei ole. Palume lisada.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Jürgen Ligi
rahandusminister

Merlin Sepp 5854 4274
merlin.sepp@fin.ee